

Informatīvais materiāls sabiedrībai

**Par rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un
paredzamajiem aizsardzības pasākumiem
SIA “LatRosTrans” LRDS “Ilūkste”
Šēderes pagasts, Augšdaugavas novads, LV-5474**

Šī informatīva materiāla mērķis ir informēt SIA “LatRosTrans” Līnijas ražošanas dispečeru stacija (turpmāk LRDS) “Ilūkste” apkārtņē dzīvojošus iedzīvotājus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamo rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un paredzētajiem aizsardzības pasākumiem.

Informatīvais materiāls pārskatīts 2022. gada jūlijā, atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 01.03.2016. noteikumu Nr. 131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” 72. punkta prasībām.

SIA “LatRosTrans” LRDS “Ilūkste” saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 131 ir izstrādāts objekta drošības pārskats, kas iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā, kā arī ir izstrādāts civilās aizsardzības plāns. Drošības pārskata aktuālā versija ir izstrādāta 2020. gadā, 2021. gadā tika veikts drošības pārskata papildinājums. Civilās aizsardzības plāna aktuālā versija ir izstrādāta 2022. gadā.

SIA “LatRosTrans” apliecina, ka SIA “LatRosTrans” objektam LRDS “Ilūkste”, piemēro normatīvos aktus par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem, kā arī apstiprina, ka uzņēmuma atbildīga persona ir iesniegusi Valsts vides dienestā iesniegumu par bīstamām vielām objektā, 2021. gadā tika veikta iesnieguma aktualizācija.

Par objektu atbildīgās personas.

Par darbības vietu atbildīgais objekta īpašnieks vai turētājs un darbību veicēja organizācija (nosaukums):

LRDS “Ilūkste” SIA “LatRosTrans” struktūrvienība.

Par objektu atbildīgā persona un ziņas par to, kur var iegūt papildinformāciju:

Atbildīga persona SIA “LatRosTrans” valdes loceklis Dmitry Barkov.

Papildinformāciju par objektu var iegūt sazinoties ar biznesa attīstības un rūpnieciskās drošības direktoru Renāru Zelču, tālr. 65401342, mob. tālr. 29430045, uzņēmuma mājaslapa www.latrostrans.lv;

Objekta pilna adrese:

LRDS “Ilūkste”, Šēderes pagasts, Augšdaugavas novads, LV-5474.

Objekta darbības izklāsts:

SIA "LatRosTrans" pamatdarbības veids ir gaišo naftas produktu (dīzeļdegvielas) transportēšana pa maģistrālo cauruļvadu maršrutā Polocka (Baltkrievija) – Ventspils. Minēto darbību tehniskajai nodrošināšanai tiek izmantoti maģistrālie cauruļvadi un maģistrālās sūkņu stacijas, no kurām viena ir LRDS „Ilūkste”, kurā ir izveidots tehnoloģisko procesu dienests ar dispečeru pārvaldes funkcijām naftas produktu pārsūkņēšanas procesa organizēšanai. Šī procesa nodrošināšanai tiek veiktas sekojošas darbības:

- naftas produktu pieņemšana pa cauruļvadu rezervuāru parka rezervuāros;
- naftas produktu uzglabāšana;
- naftas produktu padošana maģistrālā cauruļvadā, nodrošinot nepieciešamos padeves apjomus un ražību.

Pamatprocesu izpildes nodrošināšanai uzņēmumā tiek veikti sekojoši palīgprocesi:

- objekta esošo ēku siltumapgāde – lokāla katlu māja ar cauruļvadu sistēmu;
- objekta ūdensapgāde (sadzīves un ugunsdzēsības sistēmas) izmantojot artēziskos urbumus;
- rūpniecisko un sadzīves notekūdeņu attīrīšana notekūdeņu attīrīšanas iekārtās;
- uguns aizsardzības sistēmas (sūkņu stacijas, cauruļvadi utt.) uzturēšana un uzraudzība;
- teritorijas uzraudzības un aizsardzības sistēmu uzturēšana.

Tehnoloģisko cauruļvadu sistēma ar aizbīdņiem savieno savā starpā naftas produktu uzglabāšanas rezervuārus, sūkņu stacijas, un rezervuāru parku, veidojot vienotu tehnoloģisko kompleksu.

SIA “LatRosTrans” plānoja 2021. gadā uzsākt benzīna transportēšanu pa to pašu maģistrālo naftas produktu cauruļvadu “Polocka – Ventspils”, pa kuru notiek dīzeļdegvielas transportēšana. Benzīna transportēšana 2021. gadā netika uzsākta, un uzņēmums neplāno veikt benzīna transportēšanu.

Ziņas par bīstamajām vielām, kas atrodas objektā un var izraisīt rūpniecisko avāriju.

Vielas nosaukumi:

Dīzeļdegviela EURO

CAS Nr. 68334-30-5; EK Nr. 269-822-7

Vielas piederība noteiktai bīstamības kategorijai saskaņā ar regulu Nr. 1272/2008 vai noteiktai bīstamo vielu grupai:

Uzliesmojošs šķidrums un tvaiki (3. kategorija).

Var izraisīt nāvi, ja norij, vai iekļūst elpceļos (1. kategorija).

Kairina ādu (2. kategorija).

Kaitīgs ieelpojot (4. kategorija).

Ir aizdomas, ka var izraisīt vēzi (2. kategorija).

Var izraisīt orgānu bojājumus ilgstošas vai atkārtotas iedarbības rezultātā (2. kategorija).

Toksisks ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām (2. kategorija).

Vielas bīstamības raksturojums (etiķetes elementi):

Piktogramma:

GHS02 GHS08 GHS07 GHS09

Signālvārds:

Bīstami

Bīstamības apzīmējumi:

*H226 - Uzliesmojošs šķidrums un tvaiki.
H304 - Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos.
H315 - Kairina ādu.
H332 - Kaitīgs ieelpojot.
H351 - Ir aizdomas, ka var izraisīt vēzi.
H373 - Var izraisīt orgānu bojājumus.
H411 - Toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām.*

Drošības prasību apzīmējumi:

*P210 - Turēt pietiekamā attālumā no karstuma avotiem, karstām virsmām, dzirkstelēm, atklātas liesmas un citiem aizdegšanās avotiem. Nesmēķēt tuvumā.
P261 - Izvairīties ieelpot putekļus/ dūmus/gāzi/miglu/izgarojumus/smidzinājumu.
P280 - Izmantot aizsargcimdus/ aizsargapģērbu/ acu aizsargus/ sejas aizsargus.
P301+P310 - NORĪŠANAS GADĪJUMĀ: Nekavējoties sazinieties ar SAINDĒŠANĀS CENTRU vai ārstu.
P331 - NEIZRAISĪT vemšanu.
P501 - Atbrīvojies no satura/tvertnes saskaņā ar Eiropas /vietējo/reģionālo/valsts regulējumu noteikumiem.*

DĪZELDEGVIELA – šķidrums ķīmiskais produkts, no gaiši dzeltenas (ar zilganu toni) līdz brūnganai krāsai ar tipisku naftas ogleņdeņražu smaržu, vieglāks par ūdeni, ūdenī nešķīst. Nonākot ūdenī, produkts izplūst pa virsmu, veidojot plēvi. Produkta tvaiki ir smagāki par gaisu un noplūdes gadījumā var sakrāties šaurās vietās un padziļinājumos, kur tie var aizdegties.

Degošs produkts. Aizdeģšanas gadījumā ir iespējams, paaugstināts siltumstarojums. Ja produktu saturošas tvertnes tiek pakļautas uguns iedarbībai, pastāv sprādziena draudi spiediena celšanās dēļ. Ja produkts ir izlijis, ogleņdeņražu tvaiku un gaisa maisījums var aizdegties no aizdeģšanas avota.

Bīstams veselībai. Dīzeldegvielas tvaiki kairina elpceļus. Pārmērīga tvaiku ieelpošana var izraisīt galvassāpes, nelabumu, vemšanu un apziņas stāvokļa izmaiņas. Liela daudzuma dīzeldegvielas tvaiku ieelpošana var izraisīt ķīmisku intoksikāciju. Var izraisīt ļaundabīgus audzējumus. Produkts kairina ādu. Ilgstoša vai bieža saskare ar ādu sausina to un izraisa ādas plaisāšanu.

Bīstams videi, ūdens organismiem, var atstāt ilglaicīgu negatīvu ietekmi uz ūdens vidi.

Informācija par rūpnieciskās avārijas bīstamību, riska faktoriem, iespējamo ietekmi uz cilvēka veselību, dzīvību, īpašumu un vidi, kā arī rūpniecisko avāriju attīstības scenārijiem

SIA “LatRosTrans” LRDS “Ilūkste” veikts iespējamo rūpniecisko avāriju riska novērtējums, kurā ir analizēti avāriju attīstības scenāriji, kas saistīti ar objekta pamatdarbību, aptverot sekojošus iekšējos rūpnieciskās avārijas riska avotus:

- rezervuāru parks;
- maģistrālās sūkņu stacijas;
- tehnoloģiskie cauruļvadi un armatūra;
- marķētas dīzeļdegvielas pieņemšanas un uzglabāšanas process.

Objektā ir identificēti sekojoši riska izpausmes veidi:

- dīzeļdegvielas noplūde no iepriekš minētajiem tehnoloģiskajiem objektiem un aizdegšanās.

Avārijas sekas ir atkarīgas no izplūdušās vielas daudzuma un vietas, meteoroloģiskiem apstākļiem, ka arī citiem faktoriem. Ņemot vērā apkārtnes reljefu un stacijas atrašanās vietu, tieša iedzīvotāju saskarsme ar izlijušo naftas produktu gandrīz nav iespējama. Vielai iesūcoties zemē var pastāvēt iespēja, kā tā nokļūst gruntsūdeņos.

Naftas produktu degšanas gadījumā izplatīsies siltumstarojums un sadegšanas produkti, kvēpi, dūmi. Rūpniecisko avāriju riska novērtējumā veiktie aprēķini liecina, ka LRDS “Ilūkste” realizētie tehnoloģiskie procesi nerada paaugstinātu risku ārpus stacijas teritorijas. Ārpus stacijas teritorijas bīstamība var rasties tikai ugunsgrēka gadījumā rezervuāru parkā, bet, šādas avārijas varbūtība pārsniedz starptautiski akceptējamo individuālā riska robežvērtību 1×10^{-6} un siltumstarojuma 8 kW/m^2 iedarbības zona neizplatīsies ārpus objekta drošības aizsargjoslas (100 m). Tieša avārijas iedarbība (siltumstarojuma iedarbība) apkārtnes iedzīvotājiem savās dzīves vietās nav sagaidāma. Visas dzīvojamās mājas atrodas drošā attālumā no LRDS “Ilūkste” un avārijas gadījumā netiks apdraudētas. Nelabvēlīgajos meteoroloģiskajos apstākļos ugunsgrēka gadījumā stacijas teritorijā apkārtējie iedzīvotāji var būt pakļauti naftas produktu degšanas produktu (dūmgāzes, kas veidojas degšanas procesā) iedarbībai.

Rūpnieciskā avārija ar pārrobežu ietekmi objektā nav sagaidāma.

Detalizēto informāciju par veiktajiem objekta riska novērtējuma rezultātiem un avāriju seku izplatību var iegūt, iepazīstoties ar SIA “LatRosTrans” LRDS “Ilūkste” drošības pārskatu, darba dienās no plkst. 9:00 līdz plkst. 16:00 SIA “LatRosTrans” LRDS “Ilūkste” administrācijas telpās (LRDS “Ilūkste”, Šēderes pag., Augšdaugavas novads), piesakot apmeklējumu iepriekš pa telefonu 65401301.

Neatliekamie pasākumi rūpniecisko avāriju gadījumos objektā, kas veicami katra veida scenārija avārijas ierobežošanai, kontrolei un tās eskalācijas nepieļaušanai

Dīzeldegvielas noplūdes novēršana:

- Tehnoloģiskā procesa (pārsūknēšanas) droša pārtraukšana;
- Noplūdes gadījumā no cauruļvada - bojāta cauruļvadu posma noslēgšana un izplūdes laukuma ierobežošana;
- Noplūdes gadījumā no rezervuāra – produkta pārsūknēšana no bojātā rezervuāra uz citu rezervuāru brīvajiem tilpumiem;
- Izplūdušā produkta savākšana;
- Vides sanācijas pasākumi.

Dīzeldegvielas noplūdes ar aizdegšanos novēršana:

- Tehnoloģiskā procesa (pārsūknēšanas) droša pārtraukšana;
- Noplūdes gadījumā no cauruļvada - bojāta cauruļvadu posma noslēgšana;
- SIA “LatRosTrans” Ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (UUGD) izsaukšana (ugunsgrēka trauksmes ziņotāji);
- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) izsaukšana;

Glābšanas darbos neiesaistītā personāla evakuācija.

SIA “LatRosTrans” LRDS “Ilūkste” ir nodrošināti nepieciešamie resursi, lai varētu rīkoties rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī īstenot preventīvos pasākumus iespējamo avāriju seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai:

- Objektā ir izveidots Ugunsdzēsības, ugunsdrošības un glābšanas dienests, kura rīcībā ir divas ugunsdzēsības autocisternas.
- Apkalpošanas un remonta dienesta rīcībā ir nepieciešamās smagās tehnikas vienības, kā arī naftas produktu savākšanas iekārtas.
- Ar vairākiem vides sanācijas darbu veikšanas uzņēmumiem (AS “VentEko”, SIA “Geo Consultants”) ir noslēgti sadarbības līgumi par neatliekamo pasākumu un sanācijas darbu veikšanu SIA “LatRosTrans” objektos naftas produktu noplūdes gadījumā. Sadarbības līgumi katru gadu tiek atjaunoti.

Uzņēmums turpina darbu pie riska situācijas analīzes un objekta drošības sistēmas pilnveides.

SIA “LatRosTrans” LRDS “Ilūkste” ir noteikta kārtība, kādā saskaņā ar objekta civilās aizsardzības plānu atbildīgā persona sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un citiem avārijas (operatīvajiem) dienestiem veic reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumus nevēlamu notikumu vai rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī plāno un īsteno preventīvos pasākumus iespējamās avārijas seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai.

Objektam ir izstrādāts civilās aizsardzības plāns, Civilās aizsardzības plāns ir pieejams SIA “LatRosTrans” LRDS “Ilūkste” caurlaides telpā un pašvaldības tīmekļvietnē.

Objektam ir izstrādāts Ārpusobjekta civilās aizsardzības plāns, par kuru informācija ir pieejama Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tīmekļvietnē.

Brīdināšana par rūpniecisko avāriju un iedzīvotāju rīcība avārijas gadījumā:

LRDS “Ilūkste” izveidota trauksmes un apziņošanas sistēma, kuras sastāvā ietilpst divas trauksmes sirēnas (C-40 un ECI-600). Trauksmes sirēnas ir paredzētas objekta darbinieku un apkārtējo māju iedzīvotāju brīdināšanai par notikušo avāriju vai incidentu.

Gadījumā, ja skan trauksmes sirēnas ar nepārtrauktu skaņu, jāieslēdz radio (LR1, LR2, LR3, LR4, LR5, SWH, radio Skonto, Kristīgais radio, MG Latgolas Bolss) vai TV (LTV1, LTV7, TV3, Latgales reģionālā televīzija).

Apdraudējuma gadījumā apziņošanu var veikt arī atbildīgo dienestu darbinieki, izmantojot operatīvo dienestu transportlīdzekļus un skaļruņus.

Rīcība, atrodoties ārpus telpām:

- Saņemot brīdinājumu par avāriju vai sajūtot dīzeļdegvielas smaku, netuvoties SIA “LatRosTrans” LRDS “Ilūkste” teritorijai, nostāties perpendikulāri (90°) vēja virzienam (vējš pūš no sāna) un iet vismaz 800 metrus uz priekšu ārā no bīstamās zonas.
- Ja ir apgrūtināta elpošana, samērcēt jebkuru gaisa caurlaidīgu audumu ūdenī un elpot caur to. Ja tas nav iespējams, censties aizturēt elpu vai elpot īsi un sekli.
- Ja ir slikta pašsajūta, griezties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību pa tālruni – **113, 112**.
- Informēt citus par notikušo.

Rīcība atrodoties telpās:

- Aizvērt un noblīvēt logus un durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus un izslēgt ventilatorus, kondicionierus.
- Ja iespējams, pārliecināties, vai Jūsu kaimiņi zina par avāriju un prot atbilstoši rīkoties.
- Uzturēties telpā, kas ir virs zemes līmeņa un kurai ir vismazāk atveres uz ārpusi.
- Atstāt telpas tikai pēc paziņojuma saņemšanas no LRDS “Ilūkste” atbildīgajām personām, pašvaldības, valsts institūcijām.

UZMANĪBU!

Avārijas gadījumā ievērojiet operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas un prasības!

KUR ZVANĪT ĀRKĀRTĀS SITUĀCIJĀS!

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests **112**

Valsts policija **110** vai **112**

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests **113** vai **112**